

KÜLTÜR EKONOMİSİNİN ALT SEKTÖRLERİNDEN YAYIMCILIK SEKTÖRÜNÜN EKONOMİK BÜYÜME ÜZERİNDEKİ ETKİSİ: 1981-2016 DÖNEMİ TÜRKİYE ÖRNEĞİ

Mustafa Cem Kırankabeş, Hikmet Yorulmaz

Balıkesir Üniversitesi, İİBF, Çağış Kampüsü, Balıkesir, TÜRKİYE, cem@balikesir.edu.tr

Balıkesir Üniversitesi, İİBF, Çağış Kampüsü, Balıkesir, TÜRKİYE, yorulmazhikmet@gmail.com

ÖZET

Kültür ekonomisinin temel girdisi kültürel ve yaratıcı emek olup çıktısı ise telif hakları ve fikri mülkiyetle korunan eserlerdir. Kültür ekonomisi bu eserleri tüketiciyle buluşturan tüm alt sektörleri kapsamaktadır. Bu sektörlerden biride yayıncılık sektörüdür. Uluslararası Yayıncılar Birliği (IPA) son zamanlarda yayıncılık sektörünün özellikle kitap piyasasının küresel bir finansal krizle karşı karşıya olduğunu ve birçok kişinin bu sebepten dolayı işlerini kaybettiğini belirtmektedir. Benzer şekilde Türkiye İstatistik Kurumu'nun (TÜİK) verilerine göre Türkiye yayıncılık sektöründe (gazete ve dergi basım sayılarında) son 5 yılda önemli bir düşüş meydana gelmiştir. Bu gelişmeler küresel olarak ve ülkeler bazında ekonomik büyümeyi olumsuz etkilemektedir. Tüm bu olumsuzluklara rağmen yine IPA 2015 verilerine göre Türkiye dünyanın en büyük 11. yayıncılık sektörüne sahiptir.

Bu çalışmada ülkemizdeki yayıncılık sektörünün ekonomik büyümeyi etkileyip etkilemediği araştırılmıştır. Granger Nedensellik Analizi, Eşbütünleşme Analizi yapılmış, uzun ve kısa dönem katsayıları FMOLS yöntemiyle tahmin edilmiştir. Çalışmada kişi başı GSYİH, kişi başı kitap sayısı ve kişi başı gazete-dergi sayısı verileri kullanılmıştır. Çalışmada kullanılan veriler TÜİK veri tabanından alınmıştır.

Yapılan Granger Nedensellik Analizi sonucunda kişi başı gazete-dergi sayısından kişi başı GSYİH'a doğru ve yine kişi başı kitap sayısından kişi başı GSYİH'a doğru tek yönlü nedensellik tespit edilmiştir. Daha sonra Engle-Granger eşbütünleşme analizi yapılmış ve yayıncılık faaliyetleri sınıflandırmasında yer alan seriler arasında eşbütünleşme tespit edilmiştir. Seriler arasında eşbütünleşme tespit edildikten sonra FMOLS analizi yapılmıştır. FMOLS analiz sonucuna göre kısa dönemde kişi başı gazete-dergi sayısının kişi başı GSYİH'yı etkilediği tespit edilmiştir. Uzun dönemde ise hem kişi başı gazete-dergi sayısının hem de kişi başı kitap sayısının kişi başı GSYİH'yı pozitif ve anlamlı düzeyde etkilediği tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Yayıncılık Sektörü, Ekonomik Büyüme, Granger Nedensellik Analizi, FMOLS.
